Genus perspektiv 5/06

Forskningspolitiskt nyhetsbrev från Nationella sekretariatet för genusforskning
med perspektiv på genus och forskningspolitik

Foto: Peter Lydén/SCANPIX

Genusforskning viktig för att genomföra regeringens jämställdhetspolitik
Forskning behövs för att rusta oss för framtiden och att grunda våra beslut på. Det skriver centerpartisten Annika Qarlsson i en debattartikel.
SIDAN 7

Nobelpristagare kritiserar hur excellens bedöms
De som ingår i manliga nätverk gynnas medan kvinnor och unga forskare missgynnas när vetenskap ska bedömmas. Det sa nobelpristagaren Linda Buck vid en konferens om genus och excellens som arrangerades av Karolinska institutet.
SIDAN 6

Tema genus riskerar nedläggning
Linköpings universitet organiserar om alla institutioner och den tematiska forskningen kommer att styckas sönder.
SIDAN 6

Beredd att ta strid för genusforskningen

Om de öronmärkta pengarna till genusforskningen hotas är folkpartisten Barbro Westerholm beredd att ta strid mot regeringen. Hon satt i riksdagen mellan 1988 och 1999 och gör nu comeback i riksdagen. För drygt 15 år sedan var hon en av de riksdagskvinnor som drev fram öronmärkningen.

Det fanns då en oro att den dåvarande socialdemokratiska regeringens forskningspolitiska proposition mest skulle innehålla vackra ord om genusforskning men inga konkreta pengar. Barbro Westerholm tog i början av 1990 initiativ till en tvärpolitisk motion från riksdagskvinnor från samtliga partier.

– En tredjedel av riksdagens kvinnor hann skriva på, säger Barbro Westerholm. På den tiden hade vi inte dator så det handlade om att springa runt med kopior och få namnunderskrifter.

Utbildningsutskottet böjde sig för den massiva aktionen och genusforskningskommittén bildades under dåvarande Forskningsrådsnämnden. Nämnden fick tre miljoner kronor per år att dela ut till genusforskning. Barbro Westerholm fick senare ta en liknande strid med den borgerliga regeringen i början av 1990-talet.

Numera fördelas tio miljoner kronor av Vetenskapsrådet. Riksdagen har tidigare beslutat om att medlen ska fördubblas under 2007 och 2008. Hur den nya folkpartistiska utbildningsministern Lars Leijonborg ställer sig till det är ännu oklart.

– Min förhoppning är att den nya regeringen inte rör dessa pengar, säger Barbro Westerholm. Det kommer bara att skapa samma motreaktioner som under förra borgerliga regeringstiden.

SIDAN 2

FHI efterfrågar genuskunskap

Bristen på genuskunskap inom folkhälsoområdet är stor, menar Gunnar Ågren som är generaldirektör för Folkhälsoinstitutet.

– Dels finns det en brist på data vad gäller genusskillnader. All statistik behöver ta genusperspektiv i beaktande, det är elementärt.

– Men framförallt saknas det analys om vad genusskillnaderna har för betydelse, det finns en brist på orsaksförklaringar.

Gunnar Ågren vill framförallt se mer forskning om mäns våld mot kvinnor och om arbetsmiljöns betydelse för varför kvinnor sjukskriver sig dubbelt så mycket som män.

SIDAN 4

Vem initierade krav på genusperspektiv?

Huvudargumentet i den politiska satsningen på genusforskning är genusforskningens betydelse för att höja kvalitén i vetenskapen i allmänhet. Genusperspektiv inom alla områden antas innebära både bättre – mera öppen och genusmedveten – kunskap och fler kvinnor. Alla forskningsinstitutioner, forskningsråd och forskningsmyndigheter har regeringens uppdrag att driva igenom politiken med att integrera genusperspektiv.

Om uppdraget med genusintegrering genomförs i enlighet med intentionen eller om genusforskningen lever upp till denna nyttoförväntan är förstås både en empirisk och en ideologisk fråga. Enklast kan den i efterhand besvaras med motfrågorna om i vilka kunskapsområden genusperspektiv saknas och hur kunskapen skulle ha sett ut utan kunskap om genussammanhangen. I vetenskapsområde efter vetenskapsområde går det att redovisa genusforskningens avtryck. Ideologiskt går det i sin tur att tycka bra eller dåligt om vad genusforskningen levererar. Man kan se det som viktigt eller oviktigt, tillräckligt eller otillräckligt, sant eller osant etc.

Den fråga vi kan ställa oss när myndigheters ideologiproducerande – eller icke ideologiproducerande – roll förs upp på den politiska agendan är vem eller vilka som haft initiativet i stödet och opinionsbildningen för genusforskning. Uppdraget har väl knappast utgått från ”myndigheten”/ Nationella sekretariatet för genusforskning? Den emanerar väl ändå från ”folket”/ Sveriges riksdag?

Anne-Marie Morhed
Föreståndare för Nationella sekretariatet för genusforskning

Riksdagskvinnor kan återigen mobiliseras

Av Bosse Parbring

Hon är beredd att ta strid mot regeringen om de öronmärkta pengarna till genusforskningen hotas. Det säger folkpartisten Barbro Westerholm som nu gör comeback i riksdagen. För drygt 15 år sedan var hon en av de riksdagskvinnor som drev fram öronmärkningen.

Barbro Westerholm satt i riksdagen 1988 till 1999. Nu är hon tillbaka igen efter att ha varit ordförande för Sveriges pensionärsförbund under de senaste åren. Tidigare har hon bland annat varit generaldirektör för Socialstyrelsen.

I slutet av 1989 fanns det en oro att den dåvarande socialdemokratiska regeringens forskningspolitiska proposition mest skulle innehålla vackra ord om genusforskning men inga konkreta pengar. Redaktörerna för Kvinnovetenskaplig tidskrift samlade riksdagskvinnor från alla läger för att diskutera frågan. Barbro Westerholm tog i början av 1990 initiativ till en tvärpolitisk motion från riksdagskvinnor från samtliga partier.

– En tredjedel av riksdagens kvinnor hann skriva på, säger Barbro Westerholm. På den tiden hade vi inte dator så det handlade om att springa runt med kopior och få namnunderskrifter.

Utbildningsutskottet böjde sig för den massiva aktionen och genusforskningskommittén bildades under dåvarande Forskningsrådsnämnden. Nämnden fick tre miljoner kronor per år att dela ut till genusforskning.

Möts av nedläggningsbeslut

När de borgerliga partierna bildade regering 1991 fick Barbro Westerholm ta över ordförandeklubban för genusforskningskommittén.

– Döm om min förvåning när jag kom för att besöka sekretariatet på Forskningsrådsnämnden och möttes av beskedet att utbildningsminister Per Unckel ville lägga ner Forskningsrådsnämnden och genusforskningskommittén. Han hade inte informerat min partiledare Bengt Westerberg om detta. Bengt Westerberg hade dessutom önskat mig lycka till med uppdraget precis innan jag gick till sekretariatet. Barbro Westerholm initierade därför en interpellationsdebatt i riksdagen 1992 om genusforskningens plats i forskningspolitiken där ledamöter från andra partier deltog.

Jämställdhetsglasögon till Unckel

– Jag överlämnade ett par jämställdhetsglasögon av papp till Per Unckel för att han skulle kunna läsa jämställdhetens alfabet.

Samma år krävde Barbro Westerholm tillsammans med 20 andra borgerliga riksdagskvinnor i en motion att den borgerliga regeringen inte skulle lägga ner Forskningsrådsnämnden och genusforskningskommittén. Utbildningsutskottet lyssnade återigen på riksdagskvinnorna. Både Forskningsrådsnämnden och dess uppdrag att stödja genusforskning fanns kvar i den forskningspolitiska propositionen som lades fram i riksdagen 1993.

Under 1990-talets höjdes de årliga medlen till 10 miljoner kronor. Men de pengarna räckte inte långt, menar Barbro Westerholm. Hon var som ordförande för genusforskningskommittén tvungen att avslå många bra ansökningar.

Låg kvalitet en myt

– Det är en myt som en del sprider att genusforskningen har låg kvalitet. Den som får forskningsmedel har fått dem i hård konkurrens. Vi kunde som jag minns det bara ge knappt tio procent av de sökande anslag.

När Vetenskapsrådets bildades 2001 lades Forskningsrådsnämnden ner och ansvaret för att dela ut de öronmärkta pengarna till genusforskning togs över av Vetenskapsrådet.

Foto: Maria Annas/Pressens Bild

– Det är en myt som en del sprider att genusforskningen har låg kvalitet, säger Barbro Westerholm. Den som får forskningsmedel har fått dem i hård konkurrens.

De tävlar i excellens

Av Inga-Bodil Hermansson

Tio forskningsmiljöer har ansökt om Vetenskapsrådets stöd till excellenta genusforskningsmiljöer. Ansökningarna bedöms av en internationell expertpanel.

Vetenskapsrådets utlysning i våras om stöd för att stärka och främja utvecklingen av starka genusforskningsmiljöer, så kallade Centers of Gender Excellence, CGEx, har genererat tio inkomna ansökningar. Beslut om vilka som får del av ett femårigt bidrag och planeringsbidrag för ledande forskare och forskningsgrupper i uppbyggnadsfasen fattas i början av december. Sammanlagt finns 10–11 miljoner kronor avsatta för excellenta genusforskningsmiljöer.

Bland annat ansöker Umeå Advanced Gender Studies för att utmana och vidareutveckla tvärvetenskaplig genusforskning i internationellt samarbete, med utgångspunkt i teman demokrati/social rättvisa, emotioner, våld, hälsa och normalisering.

Linköping och Örebro universitet går samman i ansökan om att skapa ett excellenscentrum med fokus på bred disciplinöverskridande forskning om bland annat relationerna mellan könen i en globaliserad värld.

Ett medicinskt excellenscentrum vid Karolinska institutet är tänkt att forska om medicinska skillnader mellan kvinnor och män och vid Luleå tekniska universitet vill man hitta sätt att bryta den manliga dominansen inom teknik och naturvetenskap.

Från Stockholm universitet kommer ansökningar om stöd dels till Centrum för genusstudier, dels till särskilda projekt om politik och kön och om kvinnors verksamhetsmöjligheter i det offentliga rummet. Centrum för genusvetenskap vid Uppsala universitet lägger tonvikten vid tvärvetenskapliga forskarmöten, begrepps och teoriutveckling samt kommunikation och didaktik. Från Göteborgs universitet kommer ansökningar till flera projekt om bland annat människa och genus konstrueras i den västerländska arkivkulturen och om att ”göra kön”.

Den avgående socialdemokratiska regeringen har tillsammans med miljöpartiet och vänsterpartiet beslutat om en fördubbling av de öronmärkta medlen till 22 miljoner kronor från och med 2008. Hur den nya utbildningsministern Lars Leijonborg ställer sig till det är ännu oklart. Principiellt är de borgerliga partierna kritiska till öronmärkta forskningsmedel, även om de föreslår öronmärkning på andra områden.

Lite pengar att kriga för

Vid en hearing arrangerad av Nationella sekretariatet för genusforskning under Almedalsveckan i år var de borgerliga politikerna ense om att genusforskningen fortfarande är ett så nytt och viktigt forskningsområde att det fortfarande behöver öronmärkta medel under en period.

– Min förhoppning är att den nya regeringen inte rör dessa pengar, säger Barbro Westerholm. Det kommer bara att skapa samma motreaktioner som under förra borgerliga regeringstiden. Det är för litet pengar att starta ”storkrig” för och skulle bara ta tid från annat.

Men om regeringen vill ta bort öronmärkningen tvekar inte Barbro Westerholm att göra en ny aktion liknande den för 15 år sedan.

– Jag är beredd att återigen ta initiativ till en tvärpolitisk motion om jag ser att genusforskningen och de här forskningsmedlen är hotade.

”Halva befolkningen lever under sämre villkor”

Text: Bosse Parbring
Foto: Torbjörn Zadig

Folkhälsoinstitutet vill att frihet från könsrelaterat våld ska bli ett nytt delmål i folkhälsopolitiken. Men den tidigare socialdemokratiska regeringen har avvisat den tanken.

– Vi får se vad den nya regeringen vill, säger Gunnar Ågren, generaldirektör för Folkhälsoinstitutet.

Folkhälsoinstitutet arbetar utifrån elva delmål om folkhälsan som har fastställts av regering och riksdag. Efter en genomgång av folkhälsopolitiken ur ett jämställdhetsperspektiv, där genusforskare varit inblandade, har Folkhälsoinstitutet fört fram kravet att frihet från könsrelaterat våld borde bli ett nytt delmål. Men i den folkhälsopolitiska skrivelse (2005/06:205) som regeringen lämnade till riksdagen innan sommaruppehållet och som ska behandlas i höst vill regeringen att mäns våld mot kvinnor ska genomsyra alla delmål. Men Gunnar Ågren menar att problemet är så stort att det borde vara ett eget område.

– Det handlar inte bara om att kvinnor skadas, vilket är ett problem i sig, utan också om att många kvinnor skräms till passivitet. Det är ännu värre. Kvinnor får sina liv inskränkta. Det handlar om halva befolkningen som får leva under sämre villkor. Det borde lyftas fram tydligare.

Gunnar Ågren är alkoholläkare och doktor i medicinsk vetenskap, och har bland annat varit landstingsråd med ansvar för folkhälsofrågor i Stockholm. Han har varit generaldirektör för Folkhälsoinstitutet sedan 1999. Under hans tid har Folkhälsoinstitutet allt mer börjat betona genusperspektiv och genusforskningens betydelse för att öka kunskapen om olika hälsoproblem.

Klara direktiv från regeringen

– Det är inte min förtjänst, säger Gunnar Ågren. Vi har klara direktiv från regeringen. Det står inskrivet i de övergripande målen för folkhälsopolitiken att vi ska integrera genusperspektiv. Det finns med i den folkhälsopolitiska propositionen från 2003 och i den nya folkhälsopolitiska skrivelsen från regeringen.

Folkhälsoinstitutet har inga stora resurser att finansiera forskning. Däremot vill Gunnar Ågren uppmuntra de genusvetenskapliga folkhälsoforskarna genom att stödja nätverk och genom att lyfta fram deras forskningsresultat i olika sammanhang.

– Skälet är att forskare med genusperspektiv ofta är isolerade och har svårt att hävda sig i etablissemanget. De sitter ofta ensamma på medicinska högskolor.

Brist på genuskunskaper

I början av oktober arrangerade Folkhälsoinstitutet tillsammans med Umeå universitet en konferens i Östersund. Konferensen diskuterade hur tillämpad genusforskning kan användas i folkhälsoarbetet. Bristen på genuskunskaper inom folkhälsoområdet är stor, menar Gunnar Ågren.

– Dels finns det en brist på data vad gäller genusskillnader. All statistik behöver ta genusperspektiv i beaktande, det är elementärt.

– Men framförallt saknas det analys om vad genusskillnaderna har för betydelse, det finns en brist på orsaksförklaringar.

– Sedan vet vi rent allmänt för lite om effekten av olika åtgärder för att förebygga ohälsa. Det gäller särskilt när det handlar om att anlägga ett genusperspektiv på åtgärderna, betonar Gunnar Ågren. Han pekar ut några områden där han skulle vilja ha mer genuskunskap:

- Pappaledighetens betydelse för hälsan.

– Kvinnor får sina liv inskränkta av mäns våld mot kvinnor, anser Gunnar Ågren, som vill att regeringen ska inrätta ett nytt delmål i folkhälsopolitiken om frihet från könsrelaterat våld.

– Det saknas analys av vad genusskillnaderna har för betydelse, säger Gunnar Ågren, som vill se mer folkhälsovetenskaplig genusforskning.

- Mäns våld mot kvinnor och hur kvinnors rädsla för våld påverkar deras livsföring och inskränker aktiviteter som är bra för hälsan.
- Arbetsmiljöns betydelse för varför kvinnor sjukskriver sig dubbelt så mycket som män.
- Varför män i genomsnitt lever fyra år kortare än kvinnor och varför det skiljer sig så mycket mellan olika länder.
- Varför kvinnor kränks i arbetslivet i högre grad än män, vilket den årliga folkhälsoenkäten visar.

Behöver definiera genusforskning

Enligt en enkät bland folkhälsoforskare som gjorts av genusforskarna Anne Hammarström och Ulrika Löfmark vid Umeå universitet är många forskare positivt inställda till genusforskning. Var fjärde folkhälsoforskare i undersökningen menade att de sysslade med genusforskning.

Men genusforskarna menar att om man relaterar folkhälsoforskarnas forskning till den definition av genusforskning som Vetenskapsrådet utgår från så kan endast 4,5 procent av folkhälsoforskarna definieras som genusforskare. Med en något vidare definition ökar siffran till 12 procent.

– Det visar att det finns ett behov av att definiera vad folkhälsovetenskaplig genusforskning är, säger Gunnar Ågren. Det räcker inte med att dela in tabellerna i kvinnor och män utan det måste finnas analytiska ansatser och teorier om förhållandet mellan kvinnor och män.

På senare tid har det vuxit fram en strid om genusbegreppet inom medicinen. Biologiskt inriktad forskare menar att de också bedriver genusforskning. Gunnar Ågren vill inte gå in i den diskussionen.

– Det är klart att det finns biologiska könsskillnader. Men det har funnits en tendens att undervärdera de socialt betingade skillnaderna. Vi vill betona det mer eftersom det finns ett behov av att lyfta fram det.

Enkäten undersöker också om det finns genusforskning inom de elva olika folkhälsopolitiska delmålen. Inom två områden finns det inga genusforskningsprojekt, nämligen ”gott skydd mot smittspridning” och ”ökad fysisk aktivitet”.

– Folkhälsoinstitutet har försökt lyfta fram behovet av genusperspektiv i hiv/aidsarbetet, säger Gunnar Ågren. Maktförhållandena mellan könen har stor betydelse för smittspridningen. Vi har kartlagt könsskillnader och könsmönster men skulle behöva göra mer.

Rädsla hinder för motion

– När det gäller fysisk aktivitet har det funnits en tradition att pojkars aktiviteter har främjats genom de idrottsanläggningar samhället satsar på. Men jag har en känsla av att det har utjämnats. Däremot finns det bland kvinnor en rädsla för våld som avhåller från fysisk aktivitet utomhus.

Gunnar Ågren vill också se mer forskning om övervikt ur ett genusperspektiv.

– Kvinnor är mer stressade än män och har en arbetssituation som gör att de dubbelarbetar. Många kvinnor har en dålig social situation och stillasittande arbete som medverkar till övervikt. Det finns dessutom en stor skillnad bland kvinnor. Kvinnliga högre tjänstemän har minst problem med övervikt i samhället medan invandrade kvinnor har störst problem.

– Övervikten sammanhänger med kvinnors samhällssituation och deras arbetssituation. Men det skulle behövas mer genusinriktad forskning på det här området.

Nyhetsnotiser

Tema genus riskerar nedläggning

Den tvärvetenskapliga genusforskningen vid Tema genus på Linköpings universitet riskerar att läggas ner som tema och övergå i annan form. Linköpings universitet har gjort en utredning av hela institutionsorganisationen. Utredningen vill lägga ner hela temainstitutionen. Så långt går inte rektor Mille Millnert, men han anser att flera av de olika temana är för små och att de drar in för lite externa medel. Han menar att ett tema behöver minst fyra professorer. Tema genus har tre professorer.

Professor Nina Lykke vid Tema Genus motsätter sig i ett remissvar utredningens förslag att lägga ner hela temainstitutionen. Hon anser att det inte finns någon vetenskapligt relevant grund för en nedläggning. Skulle så ändå bli fallet vill hon att Tema genus inordnas under institutionen för samhälls- och välfärdsstudier, inte ekonomiska institutionen som utredningen föreslår.

En grupp ska nu på rektorns uppdrag ta fram förslag på vilka tema som ska förstärkas och vilka som ska övergå till annan form. Sedan beslutar universitetsstyrelsen om den nya organisationen som ska gälla från årsskiftet.

www.liu.se

Genusmedicinskt centrum invigt i Umeå

Centrum för genusforskning vid Umeå universitets medicinska fakultet invigdes 3 oktober. Centret är ett nätverk av forskare inom fakulteten, för närvarande deltar 130 personer. Det leds av en arbetsgrupp där Anne Hammarström, professor i folkhälsovetenskap med inriktning mot genusforskning, är samordnare. Syftet är att skapa en fakultetsövergripande mötesplats för forskare från olika discipliner. Dessutom ska centret stimulera till en aktiv dialog med det omgivande samhället.

www.umu.se/medfak/cgf

Foto: Lasse Skog

Nobelpristagare kritiserar hur excellens bedöms

Av Bosse Parbring

– För varje steg i den akademiska karriärstegen försvinner kvinnor. Det sa nobelpristagaren Linda Buck vid en konferens på Karolinska institutet om genus och vetenskaplig excellens inom hälsovetenskap.

Karolinska institutet hade samlat en mängd forskare som bedömer vetenskaplig kvalitet i olika sammanhang: tillsättning av tjänster, forskningsanslag och publicering i vetenskapliga tidskrifter. Forskarna beskrev vilka kriterier som används för att bedöma vilken forskning som kan anses excellent – allt ifrån peer-review till bibliometri.

Några forskare riktade också kritik mot hur systemet fungerar eftersom det finns skevheter i bedömningsproceduerna som gör att kvinnor, unga forskare och nya vetenskapliga områden missgynnas.

Hård kritik kom från den amerikanska forskaren Linda Buck som utan tvekan fått den tyngsta utmärkelsen på vetenskaplig excellens. 2004 tog hon emot nobelpriset i medicin för att hon kartlagt hur människans luktsinne fungerar.

– Vi vill dela ut pengar till ny och kreativ forskning men straffar det okända och premierar det redan kända, säger Linda Buck.

– Det finns en både medveten och omedveten skevhet i bedömningarna som gynnar de som ingår i manliga nätverk och missgynnar kvinnor och unga forskare.

Linda Buck anser att det är för mycket fokus på antal publiceringar när vetenskap ska bedömas istället för att bedöma kvaliteten i det som presteras.

– De många publiceringarna tar tid från forskare som tvingas att satsa på lätta undersökningar av lågt vetenskapligt värde. Bedömningspanelerna borde premiera kvalitet framför kvantitet.

Linda Buck anser också att forskares namn borde tas bort vid ansökningar eftersom det annars finns risk att forskare inom vissa grupperingar gynnas.

Forskare har en ”fru” hemma

I en nyligen publicerad amerikansk rapport visas svart på vitt att kvinnliga forskare gör långsammare karriär och tjänar mindre än manliga forskare. Kvinnor har samma förutsättningar men diskrimineras ändå. Rapporten menar att det finns en omedveten genusskevhet i bedömningar av forskare. Linda Buck tror att mer externa bedömningar kan vara ett sätt att komma till rätta med problemet. Men det finns också ett problem med hela den vetenskapliga kulturen.

– Alla regler och förväntningar bygger på föreställningen att en forskare har en ”fru” hemma som tar hand om familj och hushåll, säger Linda Buck som vill skapa en fond som kan stödja kvinnliga forskare med barntillsyn och hushållstjänster.

Genusforskning viktig för att genomföra regeringens jämställdhetspolitik

I regeringsförklaringen lovade statsminister Fredrik Reinfeldt att ”ett aktivt jämställdhetsarbete kommer att prägla regeringens arbete”. Det finns på flera viktiga strategiska områden skarpa förslag som den nya regeringen nu ska omsätta i praktiken, skriver centerpartisten Annika Qarlsson.

Regeringsförklaringen är en bra början men jag ser fram mot att fortsätta utvecklingsarbetet på området för att vi ska flytta fram positionerna ytterligare under mandatperioden.

Partierna i Allians för Sverige har redan innan regeringsbildningen kommit överens om några frågor som jag ser som centrala i jämställdhetsarbetet. Att prioritera ett samlat grepp för att stoppa mäns våld mot kvinnor, att förbättra kvinnors ekonomiska situation och öka kvinnors företagande. Men det återkommer på flera områden.

Lättare för kvinnor att starta eget

En stor skillnad mot den förra regeringens förda politik är att vi satsar på att förbättra kvinnors ekonomiska situation. Centerpartiet, moderaterna, folkpartiet och kristdemokraterna har redan tidigare kommit överens om ett ambitiöst program där skatten sänks för dem som har lägst inkomst, där en satsning på kvinnors företagande sker och där kvinnor som jobbar i offentlig sektor ska ha lättare att starta och driva egna välfärdsföretag. Det är förslag som snabbt ska vara på gång.

Våld mot kvinnor har de senaste tolv åren ökat. Självfallet tror jag inte att det kommer att vända bara för att vi får en borgerlig regering, det krävs skarpa förslag och resurser för att vända trenden. Den nya regeringen har lyft in Centerpartiets förslag på en nationell handlingsplan för att stoppa mäns våld mot kvinnor. Med ett strukturerat arbete på flera nivåer och berörda områden finns förutsättningen att vända trenden. Men vi ska också vara helt på det klara med att våldet mot kvinnor är den yttersta konsekvensen av ett ojämställt samhälle och vi kan aldrig nöja oss med att bara bota symptomen. Det kräver också ett omfattande arbete på alla politikens områden och nivåer för att ändra på ofriheten som följer i ojämställdheten och i våldets spår.

Forskning ska omsättas i praktik

Det behövs mer pengar till forskning, det är en viktig uppgift för den nya regeringen att frigöra det. Forskning behövs för att rusta oss för framtiden och att grunda våra beslut på. Men det behövs också för att omsättas i praktiken. Där finns fortfarande mycket att göra för att det ska bli skillnad i flickor och kvinnors vardag. Styrningen av myndigheter behöver stramas upp för att omsätta teorier i praktik.

Genusforskningen behöver ha en egen ingång men ska självklart även genomsyra alla andra områden. Den är viktig för att vi ska kunna vidareutveckla den ekonomiska politiken för att stärka kvinnors egenmakt, förbättra arbetet med att minska mäns våld mot kvinnor och för att hitta metoder som gör att jämställdhetsarbetet inte bara blir ett projekt som sedan glöms av när pengarna är slut.

Som ni förstår är mina förväntningar på den nya regeringen stora.

Annika Qarlsson,
Riksdagsledamot (c),
Arbetsmarknadsutskottet
Förbundsordförande Centerkvinnorna

Debatt

Vill du skriva en debattartikel som berör genusforskningens villkor?

Skicka i så fall ditt debattinlägg till Bosse Parbring, tel 031-773 56 01, e-post bosse.parbring@genus.se. Vi förbehåller oss rätten att av utrymmesskäl korta ner debattinlägg.

Europeisk genusforskning ska få starkare organisation

Professor Ulla Holm vid Göteborgs universitet återvaldes till styrelsen för den europeiska genusforskningsorganisationen AOIFE vid en europisk genusforskningskonferens i Lodz i Polen i slutet av augusti. Hon var involverad i planeringen av konferensen och är nöjd med resultatet.

– Jag tyckte att det var en trevlig stämning på konferensen och att de lokala arrangörerna gjort ett fantastiskt jobb med att få allt att flyta. De europeiska genusforskarna samarbetar också genom nätverket ATHENA som stöds av EU:s ramprogram. Några forskare har fört fram tanken att slå samman AOIFE och ATHENA till en kraftfullare organisation – Association of European Interdisciplinary Gender and Feminist Studies, AEGIS. Först tyckte Ulla Holm att en sådan sammanslagning höll på att forceras fram. Vid årsmötet i Polen beslutades dock att sammanslagningen ska ske om ett par år.

– Men jag tror, liksom initiativtagarna till sammanslagningen att den behövs. Nu har vi mer tid på oss att arbeta fram en bra professionell organisation av detta slag.

I styrelsen vill Ulla Holm arbeta för att få till stånd en hållbar professionell organisation för det genusvetenskapliga fältet på europeisk nivå. Hon vill också verka för finansiering av forskningsprojekt som engagerar både forskare och doktorander.

Foto: Göran Olofsson

Ulla Holm anser att det är givande att delta i det europeiska ATHENA-nätverket.

– Det ger kontakter för både lärare, forskare och doktorander. Det ger en konkret känsla av att ingå i ett fält som är ”vårt” – vi behöver det i och med utvecklande av forskarutbildning.

Nästa stora europeiska genusforskningskonferens arrangeras om tre år. Platsen är ännu inte bestämd.

Posttidning B

Avs: Genusperspektiv
Nätverkstan Ekonomitjänst
Box 31120
400 32 Göteborg

Kalendarium

Kön i karriär och historieskrivning: Erfarenheter från tre decennier.
Sveriges kvinno- och genushistoriker samlar ledande företrädare på väg in i pension.
Uppsala
www.genushistoria.se/konfinfo.html 26-27 okt

Öka takten – på väg mot en jämställd förskola och skola.
Konferens arrangerad av ett genuspedagogiskt skolprojekt.
Luleå 31 okt
www.ltu.se -1 nov

Att skriva ett liv – faror och fascination.
Yvonne Hirdman föreläser om sin bok om Alva Myrdal.
Göteborg
www.genus.se 4 dec

Om vård – genusperspektiv i klinisk verksamhet, utbildning och forskning.
Nationell konferens.
Umeå 23-24/3
www.umu.se 2007

Fler arrangemang på www.genus.se

Undrar du vad genusforskning egentligen är?

Letar du efter genuslitteratur i ett visst ämne? Eller de senaste doktorsavhandlingarna med genusinriktning?

Vill du läsa genusvetenskap nästa termin och vill veta vilka kurser som finns?

Vill du prenumerera på tidningen Genus eller nyhetsbrevet Genusperspektiv?

Undrar du vilka seminarier och konferenser som är på gång?

Alla dessa frågor kan du få svaret på via

www.genus.se

Sekretariatets uppgifter

Nationella sekretariatet för genusforskning har till uppgift att främja svensk genusforskning i vid bemärkelse och verka för att betydelsen av genusperspektiv uppmärksammas i all forskning.

Detta sker bland annat genom utredningsarbete, informationsspridning, konferenser och seminarier.

I Nationella sekretariatet för genusforsknings uppgifter ingår bl a att:

- överblicka genusforskningen i Sverige och aktivt främja spridningen av dess resultat,
- analysera behovet av genusforskning inom alla vetenskapsområden, och
- arbeta för ökat medvetande om genusforskningens och genusperspektivens betydelse.

Nationella sekretariatet
för genusforskning

Genusperspektiv utges av **Nationella sekretariatet för genusforskning**, Göteborgs universitet, Box 200, 405 30 Göteborg. Tel 031-773 56 00 Fax 031-773 56 04. **E-post** sekretariat@genus.se. **Webbplats** www.genus.se. **Genusperspektiv är gratis** och kommer ut sex gånger om året. **Ansvarig utgivare:** Anne-Marie Morhed, föreståndare för sekretariatet, tel 031-773 56 03, e-post anne-marie.morhed@genus.se. **Referensgrupp:** Kenneth Abrahamson, FAS, Anne Hammarström, professor i folkhälsovetenskaplig genusforskning, Lisbeth Larsson, professor i litteraturvetenskap, Nina Lykke, professor i genusvetenskap, Ulf Mellström, docent i socialantropologi, Anne-Marie Morhed, föreståndare, Anna Lundh, utredare vid Högskoleverket, Birgitta Ohlsson, riksdagsledamot, Ronny Olander, riksdagsledamot, Lena Olson, informatör, Annika Qarlsson, riksdagsledamot, Lena Trojer, professor i IT och genusforskning och Majléne Westerlund Panke, Vetenskap & Allmänhet och Sällskapet Riksdagsmän och Forskare. Grafisk form: Daniel Burkhalter, E & B Reklambyrå AB. Tryckeri: Grafikerna Livréna i Kungälv AB. ISSN: 1652-3768. Upplaga: 4500. **Prenumeration:** Nätverkstan Ekonomitjänst, tel 031-743 99 05, e-post ekonomitjanst@natverkstan.net. **Redaktör:** Bosse Parbring, tel 031-773 56 01, e-post bosse.parbring@genus.se.